

gla

slovenske kulturne akcije

L. VIII. 21. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. XI. 1961

PRIMUM VIVERE...?

Od dne, ko smo stopili na ameriška tla pa do danes, traja diskusija: ali je bilo (in ali je) prav, da si Slovenec skuša v „novi domovini“ najprej zagotoviti neko kulturno kontinuiteto in šele nato pogoniti tudi krepke gospodarske korenine? Ali pa bi bilo pametneje, da bi najprej poskrbeli za gospodarsko trdnost ter šele nato pričeli s kulturnim delom, brez vseh finančnih težav in brez velikih osebnih žrtev?

Ko danes gledamo med nami samimi pa tudi med drugimi narodnostnimi skupinami dvig oziroma padec zanimanja za kulturo in če razmišljamo, kakšne vrste ljudje imajo največ smisla za kulturno in narodno delo, potem vidimo, da je pot „najprej kruh — potem beseda“, nevarna pot. Bolj kot pri katerem koli drugem življenjskem delu, se je prav pri kulturnem izkazalo, da denar ni vse. Še prav posebej pri kulturnem delu v nerednih razmerah, kakor so emigrantske. Res: nobeno kulturno delo, še manj njega propagacija, ni možno brez denarja. Res: vsak dan znova se s skrbjo sprašujemo o bodočnosti n. pr. naše Kulturne akcije. In vendar je treba vedeti: denar ni vse! Do tega spoznanja ne prihajajo samo emigracijske kulturne skupine tudi drugih narodnosti, ki so bodisi šle po naši bodisi po prav nasprotni poti h gospodarski in kulturni rasti. Tudi domače, finančno sebi prepuščene kulturne ustanove, danes vse bolj poudarjajo, da je z denarjem zavarovani hrbet nujen, da pa pri njega iskanju ne smemo pozabiti bistvenih gibal.

Pred dnevi smo brali (Boletín de la Pontificia Universidad Católica Argentina, III, št. 9, str. 3) besede, s katerimi je rektor msgr. dr. Octavio Derisi končal uvodne besede v tretje šolsko leto: „Ustanova kakršna je katoliška univerza, brez dvoma potrebuje materialne pomoči, če hoče biti kos velikanskim in vedno bolj rastočim obveznostim, vendar to ni vse niti ni to bistvene važnosti: zdrava gospodarska osnova je nujno potrebna za človeka, toda duša, brez katere ni življenja, duša vsega dela so duševne zmožnosti učiteljev in učencev, ki se predajo delu z vso velikodušnostjo in ki se mu posvetijo vse bolj, kakor pa bi zahtevale gole obveznosti.“

Kaj pa ko bi vendarle kazalo za nekaj let vse, kar ni „praktičnega“, pustiti ob strani in kasneje s „pridobljenim“ zagotoviti širok razmah tudi kulturi? Koliko osebnih in skupinskih žrtev bi tako pritrinili, dostikrat pravimo!

Pred meseci je izšla drobna simpatična knjiga srbskega zgodovinarja dr. Dušana L. Petkovića „Iz tujine“ (Bs. As. 1961, str. 144). V uvodu tej knjigi odlomkov iz zgodovine in književnosti piše avtor med drugim tudi to: „Što se članaka tiče, svi su, sem par njih, objavljeni po novinama i časopisima. Bili su namijenjeni srpskoj publici u Buenos Airesu, koja ovdje u Argentini, nema ni novine ni novinara, ni škole ni učitelja, ni crkve, a sada, nažalost, ni sveštenika... Po kulturno-nacionalnom radu smo zadnja emigrantska kolonija u Buenos Airesu, iako to ne bismo morali biti s obzirom na materijalni doprinos koji bi u tu svrhu mogao pružiti veliki broj industrijalaca i bogatih izseljenika. Često čovjek da zaplače, kad pogleda škole, gimnazije, crkve i druge ustanove ostalih narodnosti, koje su manje od srpske i siromašnije, a da i ne govorimo o našoj braći Slovincima, koji imaju sedam publikacija, časopisa i novina, i čiju kulturnu djelatnost ne dostiže nijedna strana kolonija u Buenos Airesu.“ (Stran 3.)

Naša gospodarska pa tudi naša kulturna politika sta gotovo daleč od kake popolnosti. Vendar drži, da smo si doslej vedno izbrali — če že ne pravo pot — pa vsaj pravo smer. Poleg tega je danes tudi povsem jasno, da slovensko gospodarsko delo zaradi kulturnega ni prav nič trpelo. Razvijalo se je vzporedno morda ne toliko vidno — gospodarska vzgoja skupnosti je gotovo počasnejša kakor je kulturna, ki je pri nas tradicionalno močna — bo pa brez dvoma njegova

(Dalje na 4. strani)

Tržaška MLADIKA je v septemberski številki prinesla sestavek „PEN klub in Slovenci“. Iz njega posnemamo:

„PEN klub je mednarodna organizacija kulturnih delavcev, v katerem so zastopani vsi kulturni narodi po svojih predstavnikih. To je tisti mednarodni forum, v katerem tudi majhen narod seznanja svet s svojo kulturo... in v tej mednarodni organizaciji je bila pred vojno zastopana tudi Slovenija po svojem Društvu slovenskih pisateljev. Temu slovenskemu predstavništvu v mednarodni organizaciji je napravil konec šesti kongres Zveze pisateljev Jugoslavije, ki je bil v avgustu 1961 v Sarajevu. Na tem kongresu so sklenili, da bo Zveza književnikov pristopila k mednarodnemu PEN klubu kot celota, ne pa da bodo pisateljska društva posameznih jugoslov. narodov vsaka zase včlanjena, kot je to bilo do zdaj... Razumljivo je, da je slovenska kulturna javnost sprejela ta sklep z začudenjem, slovenski kulturni delavci v zamejstvu pa z ogorčenjem. Ne moremo razumeti, kako so mogli slovenski pisatelji na tem kongresu molče pristati na to novo zapostavljanje Slovencev... V PEN klubu niso zastopane države, ampak narodi, narodne književnosti. Tako ima od vsega začetka tudi Belgija dve zastopstvi, enako švedska in druge države, kjer je več jezikov. Le v Jugoslaviji so se temu zastopstvu odrekli. Nikdar v preteklosti se to ni zgodilo... Prepričani smo, da bodo tisti slovenski pisatelji, ki niso bili na kongresu, zahtevali preklic sramotnega sklepa in da bodo še nadalje Slovenci predstavljali slovensko književnost pred mednarodnim PEN klubom. Šestega kongresa v Sarajevu sta se od slovenskih tržaških pisateljev udeležila dr. Andrej Budal in Boris Pahor.“

IZŠLO

A. S. Puškin

PRAVLJICA

O RIBČU IN RIBICI

Poslevenil Tine Debeljak

Cena v Argentini 40.— pezov

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6223

Registro Nacional

de la Propiedad Intelectual

Nº 624.770

naši večeri

EPIKA V SODOBNEM PESNIŠTVU

Slovenska kulturna akcija je končala letošnjo sezono kulturnih večerov v soboto 21. oktobra (bil je to njen 18. večer v sezoni). Na sporedu je bilo predavanje pesnika *Franceta Papeža*. Večer, v okviru Lit. odseka, je začel predsednik Ruda Jurčec, ki je zaprosil Franceta Papeža, člana literarnega, likovnega in filozofskega odseka, da predava o epiki in o poeziji. Snov je bila podajana zanimivo in izvirno, zlasti še, ker je govoril o njej avtor, ki je tudi pesnik in slikar. Predavatelj je snov razdelil v šest esejev, ki so bili prepleteni z literarnimi in filozofskimi prijemi. V mislih je bilo podano mnogo svežine in privlačnih, drznih prijemov, saj bi mogel biti že en sam esej zadosten predmet za obdelavo celovečernega podajanja in razčlenjevanja. Pri tem je prehodil pot od antike do najnovejših časov in zaslužil posebno pozornost in proučevanje zlasti esej o epiki v sodobni, moderni slovenski poeziji.

Po odmoru se je razvila živahna debata, kakor je to tako široka obdelava in razgledanost tudi terjala. Po predavanju in po debati so udeleženci nagradili g. Franceta Papeža z iskrenim aplavzom, nakar je vodja večera zaključil prireditev, se zahvalil vsem, ki so vso sezono tako zvesto sledili večerom in opozoril na umetnostno loterijo, ki jo Slovenska kulturna akcija pripravlja.

kronika

— MECENSKI DAR: g. Dane Šerko, Lumbreras, Salta, Argentina, je daroval za sklad Slov. kult. akcije 5000.— pezov; v isti namen je daroval ing. Luis Sadovsky, Buenos Aires, 1000.— pezov; č.g. dr. Alojzij Šuštar, v Švici, je daroval 35 dolarjev.

— Za TISKOVNI SKLAD GLASA: g. Jakob Pavlovčič, San Martín, 500.— pesov; č. g. M. Maroša, Čile, 194.—; g. Rudolf Wagner, Florida, 30.—; Luis Ilija, Venezuela, 46.—; N. N., Caseros, 40.—; g. arh. Viktor Sulčić, Buenos Aires, 500.— Vsem najlepša hvala!

— Pri proslavi praznika Kristusa Kralja v Buenos Airesu je sodeloval Gledališki odsek Slov. kult. akcije. Proslava je bila v nedeljo 29. oktobra na odru kolegija "Santa Unión", kjer so članice in člani Gled. odseka v režiji Nikolaja Jeločnika in s sodelovanjem govornega zbora gojencev škofovega zavoda iz Adrogué uprizorili četrti dejanje Diego Fabbrije drame "Delirij" (v glavnih vlogah Nataša Smersujeva in Nikolaj Jeločnik, ki je dramo tudi poslovenil). Govorni zbor je izvajal "Ps. 23.". Odrsko podoba "Govor na gori" (v slogu oratorija) na Nataša Smersujeva, Pavči Eiletzeva, Frido Beznik in N. Jeločnik ter gojenci škofovega zavoda. Proslava, pri kateri je imel globoko zasnovan govor član filozofskega odseka Božo Fink, je po izbrani vsebini in kvalitetni izvedbi globoko odjeknila.

— Amatersko gledališče "Teatro de Acuario" v Villa Carlos Paz (Córdoba, Argentina) je pred tedni uprizorilo dramo Grahama Greena "The living room", v španskem prevodu pesnice Victorije Ocampo. Za nas je dogodek pomemben, ker je dramo režirala članica Gledališkega odseka Slov. kult. akcije Majda Volovškova, ki je nastopila tudi v vlogi gospe Dennisove. Milan Volovšek je, kot stoji v gledališkem listu, pripravil scenerijo in imel tudi tehnično vodstvo predstave. Pri predstavi je sodeloval tudi tretji član Slov. kult. akcije,

obrazi in obzorja

PUSKINOVE PRAVLJICE V IZDAJI SLOV. KULT. AKCIJE

Slovenska emigracija pogreša predvsem dobrih mladinskih knjižic: novi rod, ki vstopa v slovenske šole, mora dobiti v roke čim več slovenskega branja, da se izobrazi v slovenščini in da dobi veselje do slovenske knjige, ki naj ga spremlja od mladosti do zrelosti. To potrebo je čutila že Slovenska kulturna akcija, ko je pred leti izdala Kunčičevo povest "Gorjančev Pavlek", namenjeno mladini višjih tečajev slovenskih šol. Letos pa je sklenila izdati knjižice, ki bi bile namenjene najmlajšim. Izbrala je za začetek eno najbolj uspešnih mladinskih pesniških del svetovne književnosti, namreč PUSKINOVE PRAVLJICE.

Kdaj jih je Puškin pisal?

O Puškinu vemo, da je imel doma francosko vzgojo, da pa je v ruščini govoril samo s služabniki in s svojo "njanjo" — pesterno, ki mu je v mladosti povedala nešteto pripovedk, ki jih je pozneje uporabil za svojo pesniško obdelavo. Ona ga je ohranila ruski literaturi in narodnemu čustvovanju. Prva njegova knjiga je bila prav pravična prosvetlenska avanturistična pesnitev "Ruslan in Ljudmila", katere uvodni verzi so postali najbolj popularni v Rusiji poleg pesmi posvečenih "njanji", s katerimi je postavil najlepši pesniški spomenik vsem — tudi našim emigracijskim — pesternam, babicam in materam, ki svojim malčkom pripovedujejo domače pripovedke. Ko pa je med izgnanstvom iz Peterburga prebil nekaj mesecev na posestvu Mihajlovsko ob tej stari pesterni, jo je poslušal vse večere že z zanimanjem folklorista, poleg tega pa je še hodil na proščenja in iz ust naroda zapisoval junaške, svatbene in obredne nesmi. Hotel jih je izdati v znanstveni zbirki, ki jo je pripravljala in ji napisal uvod, s katerim je postal eden prvih ruskih znanstvenih narodopiscev. V samoti dveh jeseni v Boldinu (1830 in 1834) pa je napisal pet pravljic: O popu in njegovem delavcu; o carju Saltanu; o carju Didonu in zlatem petelinčku; o mrtvi carični in sedmih junakih ter o ribiču in zlati ribici, poleg nekončane o medvedici. O vseh teh je trdil, da so napisane po pripovedovanju "njanje" kar so potrdile tudi priče da jim jih je kot take bral. V celoti jih ni izdal nikoli. Pozneje so izšle nešteto krat v ilustriranih izdajah, ali pa so postale tudi predmet za slavne balete in opere (Čajkovskij, Rimski Korzakov itd.).

Kakšne so te pravljice?

Vse te pravljice imajo v celoti neko veselo črto, včasih celo groteskno, diha jo pristno rusko ozračje, kot ga je označil Puškin sam, da je "vesela lokavost, nasmejanost in slikoviti način izražanja". Te sončne pravljice so jasne, apolitične, z veliko fantastiko in čudovito nazornostjo. Je to prava epika, polna dogodkov, nabita dejanja, da je kakor novela, satira, ironija, arhaična in moderna pravljica, tendenca, pouk pa živo oblikovane vse ob enem. Renesancna umetnost z romantično snovjo, pa začetek realizma. Skratka: klasična mladinska pravljica velikega svetovnega pesnika, ki nikdar ne izgublja svojega bleska in je vedno nova, tako za otroke kakor za odraslega uživalca literarnih poslastic.

In literarna problematika Puškinovih pravljic?

Prof. Prijatelj jih je označil: "To so tisti mični umotvorji, katere je pesniku narekovala povečini dobra 'njanja'. Pristni ruski biseri so to, nad katerimi so se igrali žarki ljudske fantazije v njeni naivnosti in ljubkosti, prepreženi z nitkami roman-

tike Byrona, kateri je bil takrat pesnika Puškina... spravil iz uma." Toda taka sodba je bila rezultat puškinologije ob koncu stoletja. Danes nobena teh sodb ne drži več, kajti dognano je, da ima izvir v "njanjinih" pripovedkah kot ruska narodna snov samo ena od imenovanih, namreč pravljica o popu in delavcu, da je pravljica o Saltanu samo deloma iz ruske folklorne, da so pa vse druge vzete iz knjižnih virov zapadnoevropske literature. Pravljica o ribiču in ribici, kakor tudi Mrtva carična sta vzeti iz nemškega folklornega blaga (Grimmove pravljice; zadnja je Puškinova inačica Sneguljčice), Petelinček pa iz Irvinga. Tudi niso posledica Byronovega kulta, temveč prav prelom z njim in prehod v realizem, kar pri Puškinu pomeni zadnjo stopnjo k opustitvi poezije in k prehodu v prozo, v roman. Na drugi strani pa te pravljice pomenijo revolucionarno pojmovanje narodnosti v literaturi: lahko je snov internacionalna, toda oblikovana je na pristno narodni način; kljub tuji knjižni snovi je pesem ruska v globini, v duhu. Umetnik je naroden v svojem ustvarjanju, ne v snovi. Puškin je z njimi odprl ruski zaprtosti okno v svet zapadnoevropske kulture, se dal vplivati od nje in ustvaril preproste ruske veleumetnine.

Kaj bomo izdali pri Slovenski kulturni akciji?

Od petih pravljic izide v slikarski opremi in v posameznih snopičih za letošnjega Miklavža "Pravljica o ribiču in ribici" in za božič bo na trgu "Pravljica o mrtvi carični in sedmih junakih".

Pravljica o ribiču in ribici

Kot prvo izdajamo najbolj popularno in poslednjo izmed njih "Pravljico o ribiču in ribici" ki pa je umetniško postavljena od vseh kritikov na prvo mesto. Tako po izvirnem ritmu, ki je tak, da ga je neki kritik označil, "da se je tu ritmika popolnoma osvobodila iz oblasti metra" ((Brjusov). O pravljici obstajajo posebne monografije (Majkov 1892) ter so si vsi raziskovalci do zadnjega edini, da je to najbolj ruska narodna pravljica, dokler ni leta 1931 S. M. Bondi našel Puškinov rokopis, kjer je črtan že napisani tekst, da hoče postati starka še "rimski papež". To pa je inačica iz Grimma. Toda, kdo naj dokaže, da je Puškin poznal Grimma, ko ni znal nemški? In zopet so odkrili leta 1938 (Azadovskij) v njegovi zapuščini rabljeni francoski prevod Grimmovih pravljic. Tako je izpričan nemški pomorjanski izvor pravljice, zapisan prvič leta 1812. Toda kljub temu je Puškinov ribič ena najbolj ruskih postav vse ruske literature.

Zakaj izdajamo pravljice na novo v Slov. kult. akciji?

Ko izdajamo zdaj za Miklavža "Pravljico o ribiču in ribici", se zavedamo, da dajemo v roke naši mladini literarni biser, eden najlepših v slovanski književnosti, ki je že tudi 108 let znan slovenski mladini in ima torej tradicijo med Slovenci, saj so ga brali že naši pradedje. S tem, čeprav tujim delom, vendarle krepiamo našo mladinsko slovstvo in ga posredujemo sedanji mladini v zamejstvu kot del naše preteklosti, kot pravični čar svoje mladosti. Tako je ta pravljica že sto let slovenska ob enem pa svetovna vrednota, o kateri je kritik Miller zapisal: "Prepričan sem, da bo izmed vseh stvaritev našega (ruskega) pesnika imenoma prav ta pravljica najprej uresničila upanje, ki ga je pesnik izrazil v svoji pesmi 'Moj spomenik', namreč:

O meni glas bo šel po Rusiji ogromni, v njej narod vsak me bo v jeziku svojem bral...

Zato ima mesto med izdanji Slovenske kulturne akcije, ki z njo — kot izrednimi izdanji — začena te svoje mladinske knjižice.

Tine Debeljak

igralec Jože Rus. Predstava je doživela lep uspeh. Vsem trem slovenskim ustvarjalcem, zlasti ge. Volovškovi iskreno čestitamo in želimo, da bi tudi v mestu San Juan, kjer bodo z dramo gostovali in ob enem s ponovitvijo lani odigrane komedije brazilskega avtorja Filgeroha "Lisica in grozdje", kjer je Majda Volovškova igrala glavno žensko vlogo, imeli prav tako velik uspeh.

— Akademski kipar France Ahčin je za grob svojega strica univ. prof. dr. Ivana Ahčina izdelal velik relief Vstalega Kristusa. Za farno cerkev v okraju Urquiza (Bs. As.) izdeluje kip Marije Kraljice sveta. Za hrvaško farno cerkev v okolici Buenos Airesa pa kip Marije Bistriške. Oba kipa bosta v glavnih oltarjih.

IVO ANDRIČ — NOBELOV NAGRAJENEC

Ivo Andrič je bil kandidat za Nobelovo nagrado že lansko leto, toda Nobelova akademija je podelila nagrado francoskemu pesniku (tudi diplomatu) Saint John Perseu, ki je v diplomatski službi uporabljal ime Alexis Leger-Leger. Ze nekaj let se dogaja, da gre akademija po poti "politike": eno leto kandidat z vzhoda, naslednje leto z zahoda...

Ivo Andrič je prodril v svet šele pred nekaj leti, ko so njegova glavna dela prevedli v nemščino, jezik ki je dostopen članom akademije. Glavni njegovi deli sta "Na Drini most" in "Travniška kronika" Andrič je Hrvat iz Bosne, ki je mladostne študije opravil na jezuitski gimnaziji v Travniku. Po študiju na avstrijskih univerzah se je nameraval posvetiti politiki, toda po prvi svetovni vojni je vstopil v jugoslovansko diplomatsko službo, v njej naglo napredoval, zlasti potem, ko se je odločil za "prehod" v srbsko književnost in začel pisati v ekavščini. Ob izbruhu vojne med Nemčijo in Jugoslavijo je bil poslanik v Berlinu, kjer sta bila takrat med njegovimi sodelavci tudi Slovenca polkovnik Vladimir Vauhnik in svetnik dr. Frido Pogačnik.

"Na Drini most" podaja kroniko Višegrada in življenje mostu, ki ga je dal zgraditi v spomin na rodni kraj Sokolović, veliki vezir turškega carstva, ki je bil kot otrok ugrabljen in odveden v janičarsko službo v Carigrad, kjer je zasedel eno najvišjih mest v sultanovi službi in kot velik državnik pustil tudi slavno ime v zgodovini. Potem živi most pod Andričevim peresom skozi stoletja do izbruha prve svetovne vojne, ko ga granate razkoljejo in se začne — nova doba. Drugi roman "Travniška kronika" je kronika mesta Travnika, sedeža vezirja za Bosno in začetek kariere francoskega konzula Davila v času napoleonske Ilirije, ki je v Dalmaciji mejila tudi na turško cesarstvo. Življenje diplomata v svetu, ki se ruši in se postavlja novi temelji svetu in Evropi — ponekod zadira iz vrstic mnogo avtobiografskih asonanc iz življenja diplomata Iva Andriča, ki je moral tudi mnogo žrtvovati — s svojo narodnostjo vse, ko je za prodor kariere zamenjal svoj rodni jezik. Pač pa je v jugoslovansko diplomacijo vnesel tradicijo diplomatov-literatov-umetnikov, saj je bil ob enem z njim slavni srbski pesnik Dučić, zadnji jugoslovanski poslanik v Rimu, pa tudi Izidor Cankar, ki je kot poslanik zapustil toliko svetlih spominov in velikih dejanj prav med nami v Buenos Airesu. Iz Andričevih del diha velika ljubezen do sloveštva, svobode in spoštovanje do trpljenja, ponekod že determinirana predanost zlu, ki mu ne skuša dati niti posebne barve, saj je nad vsem raztegnjen klasični mir, ki spominja v mnogočem na atmosfero, ki zveni iz Tavčarjeve "Visoške kronike".

IV. UMETNOSTNA LOTERIJA — 1962

- 1 — IV. Umetnostna loterija je organizirana kakor vse določanje pod geslom: "V vsak slovenski dom — slovensko umetnino!" Njen namen je a) poskrbeti kvalitetne slovenske umetnine našim domovom v zamejstvu, b) dvigniti zanimanje za ustvarjanje slovenskih likovnih umetnikov, c) pridobiti fonde za pomoč našemu kulturnemu delu.
- 2 — Tiskanih in v prodajo danih je 1.500 (tisoč petsto) deviličenih in opečtenih srečk.
- 3 — Dobitkov je dvajset.
- 4 — Vodstvo loterije si pridržuje pravico, v primeru, da poveča število dobitkov, sorazmerno (1:75) dvigniti število srečk.
- 5 — Žrebanje bo v nedeljo, 15. aprila 1962 na "Sestanku" priateljev Slovenske kulturne akcije" v Buenos Airesu. Rezultati bodo sporočeni pismeno vsem našim poverjenikom in objavljeni v slovenskem časopisju.
- 6 — Naslov centralnega vodstva loterije je: Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía, prov. Buenos Aires.

doma in po svetu

— Umetnostna akademija v Berlinu je letos priredila v zahodnem Berlinu razstavo sodobne japonske umetnosti. Muzej zahodne umetnosti v Tokiu je poslal v Berlin 112 slik, ki so delo 13 japonskih „kaligrafskih“ slikarjev, ki so se rodili v letih od 1889 do 1929. Dela so vsa nastala v zadnjih treh letih in so torej nekakšna sinteza sodobne japonske umetnosti. Slikarji pripadajo: nekateri smeri Zen, drugi abstraktni umetnosti v evropskem smislu, ostali pa so blizu sodobnim evropskim strujam.

— Galerija Guenther Franke v Münchenu je priredila razstavo 35 novih del slikarja Fritzja Winterja, učenca Kleeja in Kandinskega, „ki je eden redkih slikarjev iz druge generacije Bauhaus, ki se je znal uveljaviti tudi v mednarodnem svetu. Njegove slike so abstraktne, vendar slone na direktnih vtisih narave,“ pravi nemška kritika.

— Založba Fischer v Frankfurtu je izdala knjigo zbranih esejev pod naslovom „Der Goldene Schnitt“ in so zbrani eseji, ki jih je revija „Neue Rundschau“ objavila od leta 1890 do 1960. Med avtorji so Štefan Zweig, André Gide, Tolstoj, Gorki, Sartre, T. S. Eliot, Herman Hesse in Carl J. Burkhardt.

— Letošnji mednarodni študijski teden dijaških gledaliških skupin je bil konec julija 1961 v Erlangenu v Nemčiji. Prišlo je 450 delegatov iz 15 držav. Izreden uspeh je dosegla skupina iz Parme, ki je uprizorila Majakovskega delo „Parna kopel“. Skupina Humboldtove univerze iz vzhodnega Berlina je nastopila z delom

„Votan brez verig“, avtor Ernst Toller, skupina iz Beograda pa je izvajala folklorne ples. Za novo poslovno dobo je bil izvoljen za predsednika Mednarodne študijske zveze Paul Damblon iz Bruslja.

— Nobelovi nagradenci se shajajo vsako leto v mestu Lindau v Nemčiji. Letos so se sešli nagradenci s polja kemije. Letošnjega zasedanja se je udeležilo 17 znanstvenikov iz Evrope in Amerike. Študijskih zborovanj se smejo udeleževati tudi profesorji univerz in slušatelji, ki so pravkar diplomirali. Profesor Artturi Virtanen iz Helsinka je govoril o povečanju poljedelstva in navajal, da bi s primerno preuredbo moglo poljedelstvo prehranjevati dvajset milijard ljudi (danes znaša število človeštva nekaj nad tri milijarde). Mnenja je, da se bo število človeštva do konca stoletja podvojilo. Prof. Stanley iz USA je govoril o novih načinih borbe proti raku.

— Letos je bil kongres religiozne glasbe v Kölnu. Sklenili so, da bo prihodnji kongres v letu 1964 v Londonu. Na zaključnem zborovanju je v Kölnu govoril tudi msgr. Ighino Angles, ravnatelj Pontifikalnega instituta za versko glasbo v Rimu. Povedal je, da misli ustanoviti Mednarodno zvezo katoliških glasbenikov, ki se posvečajo verski glasbi, da bi poglobil študij sakralne glasbe in podčrtal njeno pomembnost.

— Dela nemškega pesnika Gottfrieda Bennja izhajajo sedaj v več prevodih. Gallimard v Parizu je izdal francoski izbor njegovih pesmi in pisem, Feltrinelli v Milanu italijanskega in Gyldendal prevode v danščino.

(Nadaljevanje s 1. strani)

osnova toliko bolj trdna, bolj zdrava. Danes Slovenci n.p.r. v Argentini tudi na gospodarskem polju vse hitreje rasemo, se bližamo drugim številnejšim narodnostnim skupinam. In pri tem ni bilo treba izgubiti ne mladine ne bralcev, ki bi se medtem odvadili domačemu branju, ne ustvarjalcev, ki bi bodisi izgubili smisel za delo, bodisi povsem izginili v tujih vodah. Zdrava kultura tudi narodnemu gospodarstvu samo koristi.

Žal predobro vemo, da kulturne ustanove ne morejo živeti brez trdnih gospodarskih osnov. Vendar, ko na eni strani rešujemo finančne težave, moramo vendarle vedeti, da smrt kulturnemu življenju prihaja po drugih poteh: po poteh, ki vodijo k zgolj materialnemu pridobivanju, po poteh brez mladine, ki bi se znala ceniti domačo kulturo, po poteh brez ustvarjalcev, ki bi še imeli voljo ustvarjati, skratka, brez ljudi, ki bi z idealizmom držali — mimo vseh raznih osebnih teženj — ta naš nemirni splav vrh vode.

B. S.

HEPICA

IN NJENI BRATCI

PAPAGAJČKI

je pravljica, ki jo je napisala

DARINA

Založba „BARAGA“ nudi te zgodbe za naše male ob praznikih naših otrok: Miklavžu in Božiču.

Oprema in ilustracije so delo slikarja Ivana Bukovca.

Cena: 100.— pesov

Dobi in naroča se povsod, kjer so v prodaji slovenske knjige, tudi v pisarni Slov. kult. akcije.

— Francoski dramatik Jean Genet začel novo dobo v dramatik. Svojih del sicer v Parizu ne more brez ovir spravljati na oder, zato je bila premiera njegovega dela „Les Paravents“ v New Yorku, vendar kritika že ugotavlja, da uvaja Genet s svojimi deli takozvano dobo „fantastičnega gledališča“. Evropska premiera dela „Les Paravents“ je bila v Berlinu, kjer je delo režiral Hans Lietzau. Avtor pravi, da je to delo začetek ciklusa sedmih dram o „sedmerih poglavitnih grehih“. Kritik lista „Frankfurter Zeitung“ je zapisal, da pomeni premiera Genetovega dela začetek nove dobe v zgodovini gledališča.

— Najpomembnejše dramsko delo, ki je bilo letos izvajano v Nemčiji, bi naj po mnenju kritikov, bila izvedba uprizoritve drame Gerharta Hauptmanna „Pred sončnim vzhodom“. Uprizoritev je bila na odru hamburškega gledališča, nastopal pa je dramski ansambel mestnega gledališča iz Düsseldorfa.

CENE

za „Pravljico o ribiču in ribici“:
Argentina: 40 pesov; J. Amerika: 50 pesov; Italija: 500 lir; Francija: 4 NF; Avstrija: 20 šil.; Nemčija: 3 DMK; Avstralija in Anglija: ½ funta; U.S.A. in Kanada: 1 dolar.

— Državna založba Slovenije je izdala knjigo — album o lepota slovenskega planinskega sveta. Naslov knjige je „Svet med vrhovi“. Sestavljen je iz Jaka Čop, eden najboljših poznavalcev domačih planin. Album nudi 104 slike iz Karavank in Julijskih Alp. Opremo knjige je oskrbel arh. Vlasto Kopač.

„GLAS“ ureja Ruda Jurčec. Izdaja: Slov. kult. akcija, Alvarado 350, R. Mejia, prov. Buenos Aires, Nakazila na ime: Rodolfo Drnovšek. Tiska tiskarna „Baraga“, Pedernera 3253. Buenos Aires.